

MILJÖUTSKOTTETS BETÄNKANDE 8/2002 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om Repovesi nationalpark

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 11 september 2002 en proposition med förslag till lag om Repovesi nationalpark (RP 104/2002 rd) till miljöutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överinspektör Jukka-Pekka Flander, miljöministeriet
- äldre regeringssekreterare Jouko Okko, försvarsministeriet
- specialplanerare Tuomo Häyrinen, Forststyrelsen

- överinspektör Jukka Timperi, Sydöstra Finlands miljöcentral
- kultursekreterare Juha Vallin, Mäntyharju kommun
- kommundirektör Jyrki Harjula och idrottsdirektör Tarmo Kulmala, Valkeala kommun
- verkställande direktör Clas Palmberg, Oy Woikoski Ab
- projektingenjör Ari Pietarinen, Kymmenedals Förbund
- generalsekreterare Esko Joutsamo, Finlands Naturskyddsförbund rf.

Dessutom har utskottet fått skriftliga utlåtanden från

- UPM-Kymmene Abp
- Kymenlaakson Partioipiiri ry.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås en lag om Repovesi nationalpark. Repovesi nationalpark skall inrättas på statsägda områden i Valkeala och Mäntyharju kommuner i enlighet med naturvårdslagen. När nationalparken inrättas kommer det ståtliga och mest ödemarksliknande området med berg, skogar och sjöar i sydöstra Finland att bli skyddat. Riksdagen har i sin skrivelse i ärendet förutsatt att regeringen bereder åtgärder för att skydda Repovesiområdet med siktet inställt på

att en nationalpark inrättas. Vissa av de områden som skall ingå i nationalparken har av statsrådet föreslagits till Europeiska gemenskapens nätverk Natura 2000. De områden som skall ingå i Repovesi nationalpark ägs av staten och omfattar cirka 1 540 hektar.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt sedan den har antagits och blivit stadfäst.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Omständigheter som talar för lagförslaget

Utskottet tillstyrker förslaget till lag om Repovesi nationalpark.

Våren 2000 behandlades Repovesi nationalpark i riksdagen utifrån en lagmotion som hade undertecknats av 102 riksdagsledamöter. Riksdagen godkände då ett uttalande där regeringen förutsattes bereda åtgärder för att skydda området med siktet inställt på att inrätta en nationalpark. Behandlingen byggde på ett betänkande av miljöutskottet, där frågan motiverades med att Repovesiområdet har betydande naturvärden och att mycket få skogar har skyddats i södra Finland. I betänkandet framhöll utskottet också att det med tanke på markägarna i Repovesiområdet är nödvändigt att få en lösning på skyddsprojektet som varit aktuellt redan länge.

Miljöutskottet vill uttrycka sin tillfredsställelse över att åtgärderna för att inrätta Repovesi nationalpark har avancerat så snabbt. Projektet har gått snabbt tack vare att UPM-Kymmene Abp har donerat ett markområde på cirka 560 hektar till staten. På så sätt uppfylls det krav på areal för nationalparker som naturvårdslagen (1096/1996) ställer. Av propositionen framgår att bolaget också har ansökt om att ett område på cirka 1 400 hektar som angränsar till nationalparken skall bli ett naturskyddsområde. Detta privata naturskyddsområde kommer att ha mycket stor betydelse för det totalt cirka 3 000 hektar stora naturskyddsområdet i Repovesi.

Miljöutskottet tillstyrker förslaget till lag om att inrätta en nationalpark i Repovesi, men vill ytterligare lyfta fram följande omständigheter.

Åtgärder när nationalparken inrättas

Repovesiområdet besöks årligen av uppskattningsvis 40 000 personer. När nationalparken inrättas beräknas antalet besökare öka markant, med ungefär det dubbla på några år.

För att förhindra slitage på naturen är det viktigt att skötsel- och nyttjandeplanen för nationalparken utarbetas så snart som möjligt. Dessutom

bör de viktigaste rutterna och andra strukturer färdigställas under 2003. En förutsättning för detta är att det finns pengar för den basala infrastrukturen.

Begränsningar i rätten att röra sig i området

De östra delarna av Repovesi nationalpark hör mestadels till försvarsmaktens skjut- och övningsområde i Pahkajärvi. Merparten av området berörs av det förbud att röra sig där som ingår i lagen om försvarsmakten (1045/1997). För att området införlivas i Repovesi nationalpark har lagförslaget en förtydligande bestämmelse. Enligt bestämmelsen kan färd och vistelse i vissa delar av Repovesi nationalpark förbjudas eller begränsas dels enligt de grunder som anges i 18 § naturvårdslagen, dels med avseende på försvaret och av säkerhetsskäl.

Begränsningarna skall preciseras när skötsel- och nyttjandeplanen för området läggs upp. I det sammanhanget bör tydliga regler för förbud att röra sig i området läggas fast, anser utskottet. Samtidigt bör det utredas om besök med ledare kan tillåtas inom säkerhetszonen för skjut- och övningsområdet när övningar inte pågår. Också försvarsmakten måste vinnlägga sig om ett hållbart utnyttjande av naturen i säkerhetszonen.

För tydlighetens skull påpekar utskottet att 18 § naturvårdslagen i princip inte innehåller några begränsningar när det gäller rätten att röra sig i nationalparker eller i fråga om allemansrätten. Men det kan införas begränsningar i rätten att röra sig i ett område, om det är nödvändigt för att bevara floran eller faunan.

Utbyggnad av nationalparken

Enligt motiveringen till propositionen kommer Repovesi nationalpark att byggas ut med lämpliga områden.

Enligt utskottet är det viktigt att nationalparken byggs ut i samråd med markägarna och de lokala aktörerna. Enligt uppgift finns det goda möjligheter till detta. Dessutom är det viktigt att myndigheterna lägger fram vilka delar av nationalparken som enligt planerna skall byggas ut.

Övriga synpunkter

Det har påpekats för utskottet att regeringen i motiveringen säger att skyddet av skogsnaturen kräver att också skogar som tidigare utnyttjats ekonomiskt återställs i ursprungligt skick. Kravet att skogarna skall återställas i ursprungligt skick har medfört en del oklarheter. Därför påpekar utskottet att formuleringen avser återställande av skogar i ursprungligt skick i enlighet med ett betänkande från kommissionen för skydd av skogarna i Södra Finland. Bland de viktiga åtgärder som nämns i betänkandet märks hyggesbränning.

Dessutom har utskottet fått ta emot synpunkter på trafikförbindelserna till Repovesi nationalpark.

Goda trafikförbindelser är viktiga med avseende på användningen och utvecklingen av nationalparken. Förslag som har lagts fram är att Hillosensalmi tåghållplats skall bevaras och väg 4143 repareras på sträckan Henola — Jaala — Voikoski — Repovesi. Det är viktigt med goda trafikförbindelser till Repovesi nationalpark, anser utskottet.

Förslag till beslut

På grundval av det ovanstående föreslår miljöutskottet anför

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 27 september 2002

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Pentti Tiusanen /vänst
medl. Christina Gestrin /sv
Rakel Hiltunen /sd
Anne Holmlund /saml
Seppo Kanerva /saml
Tarja Kautto /sd
Kari Kärkkäinen /kd

Jari Leppä /cent
Hanna Markkula-Kivisilta /saml
Rauha-Maria Mertjärvi /gröna
Säde Tahvanainen /sd
Hannu Takkula /cent
Pia Viitanen /sd
Pekka Vilkuna /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Salme Kandolin.